

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VI. Homo novus, dum reliquas cogitat Beatorum voluptates; ex reliquis sensibus, censet se fuisse hactenus insensatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

numquemque nostrum. [a] *Tolera ,
quod non vis , ut assequaris , quod vis.*
Satius enim est hîc modicâ miserîâ e-
mere æternam felicitatem ; quàm mo-
dicâ felicitate , voluptate præsentî e-
mere æternam miseriam.

CAPUT VI.

*Homo novus , dum reliquas cogitat Bea-
torum voluptates ex reliquis sensi-
bus , censet se fuisse hætenus
insensatum.*

DE oculis, five de sensu visus, abun-
dè dictum est in priore capite. Ex-
pediamus reliquorum sensuum singu-
lares, quibus perfundentur volupta-
tes. Trahit me in odorem unguen-
torum suorum cælestis paradisus,
quem indubiè exhalabunt, in illis Eli-
siis hortis, lilia, rosæ, violæ, narcis-
ci. Itaque, quod attinet ad olfactum,
perfundetur absque dubio fragrantis-
simis odoribus, quos corpora Bea-
torum suavissimè spirabunt; ac præ-
sertim sacratissimæ humanitatis
Christi, & Beatæ Virginis; utpotè,
a In Ps. 79. R 2 quæ

quæ in ipso suo in cælum ascensu, am-
brosiâ suavissimi odoris complevit to-
tum cælum : unde stupefacti cælestes
genii tantâ odoris perfusi fragrantia
clamabant : [a] *Quæ est ista, quæ a-
scendit per desertum, sicut virgula su-
mi, ex aromatibus myrrha, & thuris,
& universi pulveris pigmentarii? Quod
si corpora Sanctorum in sepulchris in-
venta, summam exhalaverint odoris
suavitatem, nondum glorificata vel
immutata; qualem odorem effudent,
excocta jam solis increati ardore, o-
mni putredine? si tantum corpora;
quantum animæ ex se effudent odo-
rem? [b] Meritò de iis dictum est ab
Oseâ: *Sancti tui, Domine, florebut ut
lilium; & sicut odor balsami erunt ante
te.* Si tam gratus fusus sit odor Beato-
rum; qualis erit ipsius Christi? qui de
se ipso dicit: [c] *Sicut cinamomum, &
balsamum aromatizans, odorem dedi:
quasi myrrha electa dedi suavitatem o-
doris.* Similiter & gustus erit plenus
incredibili sapore, & dulcedine, & sa-
tietate*

a Cant. 3. b C. 14. c Eccl. 24.

tietate quadam, & refectione cælesti
 oblectabitur : idque ob qualitatem
 quandam inhærentem, quæ non sele-
 ctissimorum modò ciborum; sed & o-
 mnium, quæ fingi, cogitari, credi-
 que possunt, rerum saporem contine-
 bit. Hic ergò sensus gustandi suam ha-
 bebunt voluptatem non in perceptione
 cibi, & potus; sed humoris cujusdam
 suavissimi, qui linguam, palatum, &
 interiora imbuet. Hic humor prove-
 nient, partim ex optimo temperamen-
 to : si enim homo boni temperamen-
 ti & planè sanus, suaviter afficitur lin-
 guâ & palato, etiam jejunos; quantò
 suavius ibi afficietur, ubi tempera-
 mentum erit perfectissimum? partim
 ex aliquo fortè cælesti liquore divini-
 tus infuso : quem credibile est etiam
 per stomachum, cæteraque interiora,
 diffundendum. Neque enim frustra
 de Beatis canit David : [a] *Inebria-
 buntur ab ubertate domus tuæ; & tor-
 rente voluptatis potabis eos.* Sensus tan-
 gendi, suam voluptatem percipiet;

R 3

tunc

a Psalm. 35.

tum ex aura cælesti, & cælestis corporis attactu, tum ex intimo sensu optimi temperamentis: homo enim perfecte sanus, ipsam corporis bonam constitutionem in se suaviter sentit. Hujus voluptas erit longè maxima; quia cum tactus sit toto corpore diffusus, purissimis quoque, sanctissimisque delitiis circumfluat. Imo ex mente celeberrimi Scriptoris Granatensis: Tactus in mutuo pacis osculo, ipsius Dei Incarnati, & Sanctorum, summè delectabitur. Prò nimia cæcitas non credentium, vel credere nolentium, majores Deum sibi, & Electis non reservasse delicias ac voluptates, quàm animalibus reservârit. Sciant porrò tantum inter cælestes, & omnes simul terrenas voluptates, tam præsentis, præteritis, quàm futuras discrimen esse, quantum inter Animam, & corpus, naturam, & gratiam, brutum pecus, & Seraphinum; tempus, & æternitatem. Superest ultimus sensus, Auditus. Itaque aures sine intermissione audient ineffabilis illius musicæ
con-

concentum & harmoniam ; cuius vox una satis est ad omnium hominum animos incredibili voluptate perfundendos. Sonant enim ibi semper , ut ait B. August. melliflua Hymnorum organa. Tunc complebitur illud, quod scribit S. Joan. [a] Post hæc , audivi quasi vocem tubarum multarum in cælo dicentium Alleluja : Laudem dicite Deo nostro omnes Sancti ejus ; & qui timetis Deum ; pusilli & magni. Et audivi vocem quasi turbae magnæ : & sicut vocem aquarum multarum ; & sicut vocem tonitruorum magnorum , dicentium Alleluja ; quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens ; gaudeamus , & exultemus , & demus gloriam ei ; quia venerunt nuptia Agni. Illic (ut docent quidam Theologi) [b] quilibet Sanctus cantabat propriâ , & singulari voce ; quæ ab omnibus & singulis audietur , & discernetur. Innuvit id David : [c] Exultabunt Sancti in gloria , letabuntur in cubilibus suis ; exaltationes Dei in gutture ec-

R 4

rum. Ex-

a Apoc. 19. 6. b Busto T. 2. serm. 504.
c Psal. 149.

Exaltationes Dei, vocat laudes, quibus Deum extollent, immensam ejus excellentiam, omniaque opera magnifica commemorando. Has, ait, fore *in gutture eorum*: non ergò solum in animo, nec solum cogitatione Deum laudabunt; sed & voce (a) Itaque dubitandum non est, fore ibi cantum vocalem: Ita Lessius. Quia cum homo corpore, & animo consistet; oportet, ut non solum animo, sed & corpore serviat. Servitus autem Dei consistit in laude, & gratiarum actione, præsertim in patriâ, ubi omnia opera poenitentiaë, & misericordiaë cessant. Accedit, quod ex magno amore, & intenso gaudio homo naturaliter incitatur ad cantandum, ut experientia constat. Interna enim suavitas mentis, dum ex parte superiore redundat in inferiorem, etiam per corporis instrumenta se prodit foris. Quare cum sancti sint Divino amore inflammati, & gaudio undequaque plenissimi, impensissimè ab intrinseco ad Divinas lau-

a *De summo bono l.3.c.8.fol.524.*

laudes tantum celebrandas incitantur. Unde S. Gregorius explicans versiculum illum, c. 8. Job : [a] *Donec Impleatur os tuum. Bene os risu impleri dicitur, & labia júbilo : quia in illa æterna patria, cum Justorum mens in exultationem rapitur, lingua in cantum laudis elevatur.* De eadem re D. Augustinus. *Omne opus eorum, laus Dei, sine fine, sine defectione, sine labore. Felix ego, & verè in æternum felix ! si post resolutionem hujus corpusculi audire meruero illa Cantica cælestis melodia, quæ cantantur ad laudem Regis æterni, ab illis supernæ patriæ civibus, Beatorumque spirituum agminibus ? fortunatus ego, nimiumque beatus ! si & ego ipse meruero cantare ea, & assistere Regi meo, Deo meo ? Quisque ibi canit laudes Divinas modo sibi accommodato: Angeli, voce spiritali ; homines etiam corporali. Quanta verò futura fit voluptas cælestis illius musicæ, ex humani cantus suavitate proclivè est conjicere ; quæ interdum tanta est, ut cum excellens aliqua vox conjungitur*
a L. 8. Mor. c. 31. 1. R 5 cytha-

cytharæ, aut testudini) animum quasi à corpore abducatur; & homo vix ferre possit ob nimiam cordis delectationem ars musica, dulce laborum solamen, quantum humanas afficiat mentes? illi maximè experiuntur, qui sonos ingeniosè attemperatos, aurium delicias norunt æstimare. Sed ausim dicere; si phonsi hic omnes, & quotquot in terris scientes sunt musices, conferantur ad cælestes Aulædos, stridulæ cicadæ, raucum aliquid & infusum murmurantes videbuntur. Fingete, modulatas avium voces audire; ex omnes ad illam cælestis musicæ suavitatem fordebunt. Puta nervos, chordasque testudinum sonare, plorabunt. Cogita liquidi gutturis, artisque musicam promitti; huic qualicumque musicæ, simul ac alteram illam tu opposueris ocus, & Bysthoniam testudinem cessare, & Lesbyam cytharam faceffere, & pertæsus tacere Amphionis lyram jubebis. Digni erunt cælestis illius concentus musicam percipere, quorum aures

res apertæ sunt, & largissime patent
audiendo verbo Dei, Spiritus sancti
afflatibus ac instinctibus, Angeli tu-
telaris inspirationibus, piis monitis,
salubribus consiliis: clausæ verò sunt,
dum cum Atheniensibus aliqui, de
umbrâ asini, & puerilibus nugis, & a-
nilibus fabulis, ossutiis; & affaniis
longos sermones texunt; sunt aliqui
eo impietatis prolapsi, ut frustra illis
inter vitia sua, & delitias sepultis, lo-
quatur Ecclesiastes, in Templo; An-
gelus, in conscientia; Deus, in men-
te: surdi sunt. Lubet rem hanc pla-
nius exponere, fufiusque. Cosmogra-
phi tradunt quosdam Nili accolæ,
planè surdos esse, propter continuum
fragorem, & vehementem impetum,
quo fluvius ille de altissimis monti-
bus se præcipitat: obtusæ semper ma-
gno strepitu aures, denique surdes-
cunt. Et mundus iste, nunquid tor-
rens est? Nunquid impetuoso Nilo si-
mile flumen? Nunquid & procellosum
est mare? O quanti in hoc pelago flu-
ctus curarum! quot undæ sollicita-

dinum ? quanti strepitus affectuum !
 quanti clamores & vociferationes plo-
 rantium, cachinantium, negotian-
 tium, fabricantium, ludentium, bac-
 chantium ! atque hæc causa est, cur
 impius quisque, ac sceleratus de alte-
 ro mundo, alterâque vitâ, aut non au-
 diat, aut non fructu percipiat ; quia
 totus ejus absorptus est animus, in re
 familiari benè administrandâ, in sani-
 tate conservandâ, in lucro faciendâ, in
 locupletandis liberis, & sexcentis aliis
 hujus sæculi negotiis ? Demum hic
 mundi strepitus est ? quo multorum
 inter flagitia sua, ita aures obtundun-
 tur, ut surdi fiant, nec admittant am-
 plius pia : & salubria suadentium con-
 silia : sic non pauci surdi fiunt ex con-
 sceleratis hominibus, ad conscientia-
 suæ domesticas exprobrationes, ad cla-
 mores Ecclesiæ, ad severa Numina
 ipsius, & frequentata monita. Ajunt
 quidem, pro pallio continuandæ im-
 pietatis affirmant ; cùm olim ad ex-
 tremam ventum fuerit, & utramque au-
 rem latissimè aperturos, salutaria di-
 ctu-

cturis, conscientiæ, sacerdoti, Deo:
falluntur illi plerique, qui multo tem-
pore, multisque annis inter vitia &
cupiditates suas obsurduerunt; etiam
sub mortem, nullis cohortationibus
ad resipiscentiam possunt promoveri.
Non est, ut sperent illi, se audituros
illud Divinum in cœlesti Odeo, Alle-
luja. Quod, ut percipiatis, audite
nunc Verbum Dei; auditum observa-
te: *Beati enim, qui audiunt verbum Dei,
& custodiunt illud.*

C A P U T VII.

*Exuberans gaudiorum copia, ex mutuo
Beatorum aspectu, & gloriâ.*

SI quis expetat ex hâc valle lachry-
marum habere spongiam, quâ ab-
stergat ab oculis suis omnem lachry-
mam, is hodie mecum oculos non in
altum attollat ad sublime cœli Am-
phiteatrum; sed convertat ad nobile
illud patientiæ theatrum, ad Jobi ster-
quilinium. Si rectè expendas, quæ
audies verba in hoc sterquilinio, ter-
rena omnia cum Paulo, arbitraberis